

stillede i Udfigt, og jeg erkjender fuldt ud, at vore Statsudgifter i de senest forløbne Aar ikke kunne siges at have været fuldt normale, fordi der paa forskjellige Punkter burde have været gjort Mere, navnlig derved, at disse Reformere vare blevne gennemførte og de dertil fornødne Offre bragte; men jeg tror, at disse Forordninger kunne fuldt ud udførelses, selv om man gaar til en Nedgang af 2 Mill. Kr. Jeg tror dette, fordi vort Overflud i de forløbne Aar har været saa stort, at der ikke er nogen særlig Betænkkelighed derved. Jeg skal i saa Henseende blot nævne, at, medens det gennemsnitlige aarlige Overflud, som de ordinære Indtægter gave udover de ordinære Udgifter, i Femaaret 1867—72 kun udgjorde 1½ Mill. Kr., har det i 1872—77 udgjort omtrent 9 Mill. Kr. om Aaret og 1877—82 omtrent 8 Mill. Kr. Jeg forstaar her ved ordinære Indtægter og Udgifter alle de Indtægter og Udgifter, som ikke gaa ud paa en Realisation af Formue eller en Erhvervelse af Formue eller Afdrag paa Gjæld, og vi se jo da ogsaa, at det har været muligt i disse Aar at afholde et meget betydeligt Beløb til ekstraordinære Udgifter netop i Retning af Formueerhvervelse og Afdrag paa Gjæld, idet de overordentlige Udgifter af denne Art i de forløbne 15 Aar have oversteg de overordentlige Indtægter med omtrent 60 Mill. Kr., og vi desuagtet have kunnet henlægge over 30 Mill. Kr. til Reservecapitalen. Jeg tror ikke, at den finansielle Status gjør det nødvendigt nu at fastholde en Kompensation, og jeg tror det saa meget mindre, som selve Løbsindtægterne i de senere Aar have vist sig at være i en stadig Øgning, og som jeg yderligere forventer, at selve Løbsreformen ogsaa vil føre til et saadant forøget Liv i Produktion og Omsetning, at der derigennem vil indvindes Udskilligt af, hvad man nominelt opgiver. Der staar jo endnu en vigtig Foranstaltning tilbage, og det er de ekstraordinære Foranstaltninger til Forsvarets Fremme. Jeg omfatter disse Foranstaltninger med saa stor Varme som Nogen, og jeg ønsker dem gennemførte saa fuldt som Nogen; men jeg tror ikke, at man kan forlange, at vore ordinære Statsindtægter skulle beregnes paa at strække til til ogsaa at dække saadanne ekstraordinære Foranstaltninger, der paavieselig ikke kunne dækkes uden at opløse Overfludet. Jeg finder det rimeligt og billigt, om man forlanger, at der til saadanne ekstraordinære Foranstaltninger ogsaa maa kunne, om fornødent, udskrives en ekstraordinær Skat. Jeg skal tilføje, at jeg nærer ikke nogen særlig Fortjærlighed for nogen Indkomst- og Formueskat. Jeg deler langt mere, om ikke fuldt ud, saa dog i væsentlige Ret-

ninger, den høitærede Finansministers Fortjærlighed for indirekte Statter. Jeg tror, at det særlig maa siges om en Indkomstskat, at, hvor theoretisk fortræffelig og principielt retfærdig den end er, saa er den i sin Gjennemførelse ikke en Smule mere retfærdig end nogen som helst anden Skat; men jeg tilføjer, at, naar dette Thing fordrer som Betingelse for at gennemføre de ekstraordinære Foranstaltninger til Fædrelandets Forsvar, at der vises Villighed ogsaa af den nulevende Slægt til at bære Byrden i saa Henseende, saa er jeg for mit Vedkommende villig til at gaa ind paa den Form, man i saa Henseende forlanger gennemført, selv om jeg personlig føler mig mindre tiltalt af den end af andre Former. Jeg tror saaledes, at man vil uden mindste Betænkkelighed for i nogen Retning at forsømme Fædrelandets Interesser kunne gaa til at gennemføre denne vigtige Reform nu saaledes, at der paa Bopiret opgjøres en eventuel Nedgang i Indtægter af indtil 2 Mill. Kr. Men jeg slutter, som jeg begyndte, at jeg har ikke meget Haab om at se et saadant Resultat komme ud af disse Forhandlinger, thi det forekommer mig, at Forordninger paa begge Sider gaa for vidt, hver til sin Side. Det skulde høilig glæde mig, om jeg maatte blive stiftet i saa Henseende, om det virkelig maatte lykkes i denne Samling at gennemføre en Reform, som efter min Formening vil have den største Betydning for hele Landets materielle Udvikling.

Just: Skjøndt man er vant til Skuffelser i det offentlige Liv, vil jeg dog ikke dele de pessimistiske Ansættelser, som den sidste ærede Taler udtalte angaaende dette Lovforslags fremtidige Skæbne. Jeg tror, at, hvis man paa Forbaand gaar til den med Tvivl, bliver der slet Intet af dens Gjennemførelse. Jeg tror tværtimod, at man maa nære Haab om, at det maa lykkes dette Thing at blive enigt med det andet Thing om Sagen, og jeg skal da strax sige, at det, der her foreligger for os, og som er kommet til os fra Landsstinget, danner et efter min Mening fortrinligt Forarbejde. Mere tør jeg ikke sige, thi der staar saa meget Arbejde tilbage, før vi blive enige indbyrdes og enige med det andet Thing. (En Stemme: Aldrig.) Aldrig? Det tror jeg dog er for Meget sagt, at vi aldrig skulde blive enige med Landsstinget. Jeg nærer nogen Tvivl om, at vi nogenstunde kunne blive enige med det andet Thing og den høie Regjering, men at vi ikke skulde kunne blive enige med Landsstinget, det Haab tør jeg ikke opgive. Altsaa, det Forslag, der her foreligger, og som